

»Potepal se je spet! Potepal! Saj vidite, da ima blatne hlače,« ga je zatožila očetu.

»Jutri ga bomo zaklenili v hišo, da ne bo mogel na potepanje,« je oče zabičal.

Tinče se je s to razsodbo zadovoljil. Da le tepen ni bil! Resnice pa si ni upal povedati nikomur.

Res so ga zaklenili naslednjega dne v hišo in sestra mu je naložila spet nalogo. Kljub temu je on ves dan slonel ob oknu in spremljal ptička ob vsakem poletu. Le da jima na pomoč ni mogel, ker je bil zaklenjen med štiri tesne stene.

»Zakaj nisi napisal naloge?« ga je sestra spet spraševala pred večerjo. »Kaj si delal ves dan?«

Spet si ni upal odpreti ust. Srce pa mu je bolj veselo utripalo, kot če bi deset nalog napisal.

»Le povej, Tinče! Saj se ti ne bo nič zgodilo!« so mu prigovarjali mamika.

»Gledal sem, kako sta si nosila ptička v hišico za gnezdece,« je boječe priznal.

»A, tako! Vedela sem, da si bil priden doma,« so mu dejali mamika in ga pobožali po kuštravi glaviči.

Naslednje dni ga niso več zaklenili v hišo. Tudi ptička nista več nosila za gnezdece — — —

Polda Tone

Prva piščalka

Toplo sonce je izvabilo otroke na Stovičje. Prisojna stran je že odkopnela. Kurjice so pogledale izpod grmovja in se čudile rdečemu resju. Veter je pozibaval grmovje in stresal vrbe, da se je iz mačic usipal cvetni prah.

Samotne čebele so se preletavale na resju. Zakoparjevi otroci so se igrali na Stovičju.

Dolge grive suhe trave so bile poležane od snega. »Kakor lasje na razkuštranih glavah!« je uganila Jerica.

Minca ni mogla verjeti. Ko pa je Jerica spletla šumečo travo v debele kite, ji je tudi Minca morala pritrditi: »Kakor glavice!« — Potem sta dolgo čepeli ob njih: opletali sta jih, pa spet razkuštrali. Tudi lasali sta jih, če se jima je zdelo, da so poredne.

Še v čisljih nista imeli bratca, ki je sedel nekoliko nad njima, pod očetovo brezo.

Dolgo sta se sestrici veselili ob svojih otrocih. Pa si je Minca izmislila, da so vsi otroci kratko pristriženi. Le njena dekleta naj bi nosila dolge lase! Ne! Ostriči jih mora! In Jerica seveda tudi.

»Jakec! Posodi nama nožek!« Stekli sta k njemu.

»Sam ga rabim.«

»No, daj!«

»Ne dam! Nekaj delam.« Še tega ni hotel povedati, kaj dela.

»Uh! Boš že videl!« sta se obe namrdnili nanj.

»Uh!« jih je oponašal: »Saj že zdaj vidim.«

Potem sta spet spleтали kite. Tudi kurjic in rdečega resja sta vpletali med lase, pa se jima je le zdelo, da bi bilo mnogo lepše, če bi bile glavice ostrižene. Pa kaj, ko Jakec ne da noža! Če bi domov stekli ponj? Ne, ni varno: mati bi ga gotovo ne dala. Nazadnje bi morali še doma ostati, saj se mati itak vedno huduje, če uidejo na gmajno. Pravi, da je zemlja še premrzla, da bi posedali po tleh.

Jerici se ni zdela nič premrzla. Res je v grapi še sneg, toda na prisojni strani že čebele letajo.

Droben žvižg se je oglasil med grmovjem. Zidarjev Matevžek je prišel. Za hip se je ustavil pri Jerici in Minci. Obe hkrati sta planili k njemu.

»Matevžek! Ali imaš nož?«

»Kaj pa, če ga nimam.«

»Saj vem, da ga imaš. Še prav lepega!«

Fantu je dobro dela pohvala. Molče je dal nožek Jerici. Ko je nato odhitel k Jakcu, pa se je norčeval iz ostriženih glav:

»Seveda, uši imajo v laseh, pa jih morata ostriči.«

Dekleti sta strigli in česali šumečo travo. Vse popoldne bi se ne bili naveličali.

Pa se je s hriba oglasila pesem.

Piščalka!

Saj ni bila prava pesem, pa je bilo vendar tako lepo. Kakor bi prihajala pomlad; vile plešejo pred njo in tiho pojejo pesem. In ta pesem prežene starko zimo, ki še sedi v zaledenelih grapah.

Piščalka je pela naprej. Pesem pomladi je pela, pesem cvetja, veselja in sonca. Pesem mladosti je bila to.

Minca in Jerica sta stekli do Jakca. Pod tanko brezo je sedel. Iz vrbove mladike si je urezal piščalko. Ta teden je bil že vsak dan poskušal, pa se mu še nikdar ni posrečilo. Danes pa se mu je. Tiho je pela piščalka, pa je bilo vendar tako lepo. Kako tudi ne: saj je bil to prvi pomladni pozdrav.

»Daj, pusti, bom še jaz malo!« je zaprosila Jerica. Minca pa je samo z očmi prosila.

»Počakaj!« Jakec je delal piščalko zase in ne za druge.

Čez čas je tudi Matevžek poprosil za deklici:

»No, Jakec! Pa jima pusti malo!«

Potem sta smeli piskati, pa samo malo časa.

Jakec se je bal, da bi mu jo pokvarili. Sedeli so pod mlado brezo in gledali v dolino. Ob nedeljah so prav tam sedeli z očetom, ki je vse lepe nedelje slonel ob tej brezi. Njegova je bila. Nikdar je ni pustil obsekati: rad jo je imel in kraljica ji je rekel.

Matevžek je natrgal pest rumenih brkončic. Dal jih je Jerici in Minci. Potem so vsi hkrati zapiskali: Jakec na piščalko, drugi pa na

trobentice. Kdo bi mogel kaj lepšega: še breza je zazibala veje, kakor bi prisluhnila.

Dokler ni zmanjkalo brkončic, se niso naveličali. Nato sta sestrici spet silili v Jakca:

»Vsaj toliko mi pokaži, da bom videla, kako se naredi!«

»No, tu jo imaš, da bo mir,« se je vdal Jakec.

Ni mogla razumeti, kako je ovil lubje. Moral ji je vse povedati. »Vidiš! Pod lubjem se pretaka sok. V veje teče, da morejo vzbrsteti. Pozimi soka ni in drevje je brez življenja. Tam, pod skorjo, kjer se ta sok pretaka, je lubje čisto nežno: skoraj sama voda je. Če s topim predmetom obtolčeš vejo, lubje odstopi od lesa in se da počasi prav lepo omajiti.

Jerica kar ni mogla verjeti, da je sok pod lubjem. Saj bi bilo to nekaj takega kakor kri v človeku. Jakec jo je hotel prepričati:

»Lej, če ne verjameš — sem poglej!«

Zarezal je v mlado brezo. Komaj je dvakrat potegnil z nožem preko debla, se je prikazal sok: kakor solza debela kaplja je spolzela iz zareze. Potem so pritekale še in še, dokler se ni kar ulilo po deblu kakor kri iz rane.

Jerica je verjela, da je v drevju sok. Matevžek pa se je spomnil, da mu je nekdo pravil, kako sladak sok ima breza. Srknil je nekaj kapljic in dobro se mu je zdelo. Tudi drugi bi se bili radi napili sladke pijače.

»Čakaj! Bom bolj zarezal, da bo kaj priteklo!« Jakec je spet zasadil nož. Čim bolj široko je zarezaval, bolj je teklo po deblu. Do belega lesa je zarezal, nato se je nagnil k brezi in dolgo pil.

Tudi sestrici sta pokusili. Pa so se spomnili, da je to tisti sok, ki bi moral v veje ponesti življenje.

Jerica je prva sklonila glavo: »Ti! Breza se bo posušila!«

Nihče ni odgovoril: vsi so gledali, kako iz debla odteka sok.

»Očetova je ta breza. Kraljica ji je rekel.«

»Nikar ne povejta, da sem jo jaz zarezal,« je tiho moledoval Jakec. Ko pa so vsi molčali, je spet spregovoril:

»Piščalko vama dam, če bosta tiho.« Vtaknil je piščalko Jerici v žep. Matevžek pa se je trudil, da bi z ilovico zamazal zarezo. Pa je sok hitro razmočil prst, izpral jo je in spet je curljalo po deblu. Preveliko rano je imela breza.

Odšli so domov. Jerica je žvrgolela na piščalko. Toda piščalka ni nič več pela o pomladi. O smrti mlade breze je pela. Vsaj otrokom se je tako zdelo.

»Kajne, da ne bosta povedali!« je spet zaprosil Jakec, ko so prišli domov.

Čudno molčeči so bili tisti večer otroci. Nič niso govorili. V tla so gledali in še za igre jim ni bilo.

V mraku je prišel v hišo oče. Takrat je Jakca zaskrbelo. Jecljaje je vse povedal: da je brezo zarezal in da jo je zarezal samo zato, ker so se hoteli napiti sladkega soka.

In čudno! Oče ga ni kaznoval, še oštel ga ni: »No, si že priden, da si le sam povedal,« mu je rekel.

Pozneje so se v hribu oglasile neštete piščalke. Njihova pesem je privabila pomlad. Ko je pomlad z zelenjem in cvetjem ogrnila Stovičje in ko je utihnila zadnja piščalka, si je tudi breza zacelila rane in ozelenela.